

nationer. Dertil er vi komne! Landstrygere paa Prædikestolen, Forbrydere for Altaret! Stomagermænd! Saaledes er Kirkens Glands blegnet. Dertil er dens Anseelse sunket. Hvor skal dette ende? Jeg spørger Dem, Hr. Pastor Hansed, hvor skal alt dette ende?"

Probst Tønnesen, der havde begyndt sit vel overvejede Foredrag i en rolig og værdig Tone, havde efterhaanden talt sig op til en steds større Sidsenskab. Saa længe han endnu bevægede sig paa de gamle Jøders og Maffabæres fjerne Grave, og selv hans Talestrøm frem med en selvbehagelig Afstemning af ethvert Ord, som nød han i Stilheden sine Perioders Afrundethed og ligesom ved selv sine Tankers Vægt, og ligesom udstalte dem. Men saa snart han nærmede sig Rog. Brynneses fjerndse Uvejrsfyer traf sig sammen, hans mørke Dine stød Lyn paa Lyn, og hans Stemme fik en truende Underklang — som af en sig langsomt nærmende Torden, der nu ved Omfalden af de uhyggelige Røstportører endelig brød løs i sin fulde Stykke. Blodet var steget ham volhsomt til Hovedet, og han formelig dirrede af Gidsenskab. Ved de sidste Ord rejste han sig endog op fra Stolen i sin fulde Gjæde, som om han paa Stedet vilde udfordre til Kamp.

Derpaa begyndte han at vandre snøstende frem og tilbage over Gulvet med drønende Stridt; stoppe — ligesom for at berolige sig — sin Pibe henne ved et Tobaksbord i Krogen, afrev en Fikubus fra en Kvast paa Pibebrættet og vendte med denne utændt i Haanden tilbage til Kapellanen, der imidlertid havde betragtet ham fra sin Stol med opstræmt Opmærksomhed.

(Fortættles.)

Peder Nørtofts Ungdomsbedrifter.

Fortalt af G. A. Thyrregod.

V. Hvorledes Peder prædiker for en Thy i Svinetønden.

I Haven ved Nørtoft stod der et Ugletræ, som bar mange søde Ugler. Frugttræer var sjældne der i Egnen, og det kan gerne være, der blev kastet mangt et begærligt Blik op i Træet, naar det om Høsten stod bugnende fuldt af Frugt. Med Blikket fik det endda være det samme, efter som en begærlig Haand ikke let skulde følge efter, da Træet var meget højt og stort, og dets Stamme var af en Mands Tykkelse. Træet hældede dog noget, og navnlig lude de dets sværeste Grene ind over en lav Udbygning ved Stuehuset.

Det var nu en Gang om Efteraaret, Peder's Forældre blev budne til Høstgilde i Lundager. Tjenestefolkene skulde ogsaa derover til Dans om Natten, Forældrene tog de mindre Børn med, og saa skulde da Peder blive ene hjemme og passe paa Huset. Han vilde rigtig nok hellere været med til Gilde; men siden det ikke kunde ske, fandt han sig i Omstændighederne. Han tænkte tidligt Pys, og en Pilegren, han om Dagen havde skaaret sig, gav han sig til at forarbejde til en Skalmje til sin yngste Broder. Som han nu sidder der saa ene i den stille Aften, hører han noget rasle ude i Haven. „Der er vist nogen i Ugletræet,“

tænkte han, og saa løb han ud; thi, som vi ved, han var ikke bange af sig. Jo, der stod en Stige op til Træet, og et Menneske sad oppe i Toppen helt inde over Huset. „Godaften!“ sagde Peder. „Er du ved at stjæle?“

Han fik intet Svar; men i Stjernelyset kunde han se, det var en lang Karl, som sad der oppe. Selve var Peder den Gang en fjorten Aars Dreng, men som sagt, han var ikke bange. „Jeg gad nok se, hvem du er,“ sagde han, „men det faar dog være det samme. Nu tager jeg Stigen bort, saa kan du blive oppe i Træet, til du faar Lykt at falde ned. Dermed væltede han Stigen, der var Gaardens egen og hentet i Gaffelsloen. Karlen holdt dog ikke af at løve længer deroppe. Han sprang ned paa Taget af den lave Udbygning; men det var mere, end det gamle raadne Hus kunde taale. Tag og Lægter brast, og han styrtede helt ned, efter som der intet Loft var der inde. „Nu er der nok fremmede hos vort!“ sagde Peder, løb ind og greb Uglen, der stod og brændte paa Bordet, og skyndte sig ud i Udbygningen; men i Forsikningen saa han dog ikke den fremmede, thi han var falden lige ned i en Tønde, som stod der og var fuld af allehaande flydende Røffenaffald, der var bestemt til at bruges til Svineføde.

„Han maa dog vist være her!“ sagde Drengen og saa sig om. Endelig opdagede han Hovedet, der ragede op af Tønden, medens Vand og Smuds drev ned af Haaret. Han genkendte en Karl, der tjente i en Rabogaard, og sagde: „Godaften, Morten! Velkommen i Svinetønden!“ „Hold Mund, Dreng! og gaa din Vej!“ raabte Karlen arrigt.

„Hvorfor skulde jeg holde Mund? Jeg kunde jo dog have noget at sige dig.“

„Snak! Du har ingenting at sige.“

„Saamend! Det kan du paa en Maade have Ret i; thi rigtig nok kunde jeg sige, at du er en langbenet Tyvknægt, men det ved du jo selv i Forvejen. Jeg kunde ogsaa sige dig, at den, der vil klybe højt, falder let ned; dog det lærte du til Gavn, da du faldt fra Ugletræet i Svinetønden.“

„Den, der blander sig med Guld, lægges i Strin; den, der blander sig med Maff, ades af Svin.“

Saa vidt jeg ved, skulde du været til Gilde i Lundager, og var du gaaet lige derhen som en stiftelig Karl, kunde du været vel anset og moret dig godt; men efter den Omvej, du gjorde op i Træet og ned i Tønden, har du faaet dine bedste Klæder saadan tilsmurte, at du ikke kan lade dig se af ordenlige Folk. Dog det ved du altsammen. Og Uglerne fik du vel ingen af, din Stakkel! Du havde dog ventet at gaa og gnaste søde Ugler den hele Nat og maafe give andre med dig; men i det Sted fik du Kommerne fulde af Maff og Spøl. Dog dette og meget mere, kan du sige dig selv; jeg kan heller ikke lide at se dig længer. Jeg vil sige dig Godnat, Morten, og velkomme!“

Derpaa vendte han sig og gik bort med Uglen. Morten krøb op af Tønden og listede sig ud af Huset. Men han var skamfuld i lang Tid derefter, og det kan være, han den Aften havde faaet en Lærdom saa drøj, at han siden formaaede at styre sin Slikmundethed og sine Tyvlyster.

Graamunken.

Fortælling af Garit Skar.

(Fortæll.)

XV.

Vonderegimente.

Bønderne og deres Ansøgere sad imidlertid inde i Nye Kirke og overlagde med hjerand, hvorledes de skulde stasse sig det første Ubytte af deres Janger. Elseve Aar senere fandt en lige saa larmende Raadslagning Sted i samme Kirke, det var blot andre Stuepillere, som udførte Røllerne: Mogens Gjøse havde samlet den jydste Adels og Geistlighed i Kirken, Hertug Christian af Holsten blev valgt til Danmarks Konge.

Efter at Raadslagningen var endt, førtes de to Herremænd ud paa den aabne Plads foran Kirken. En tæt Kreds stattede sig om dem, Kvinder og Børn trængte sig mellem Mændene, enhver vilde se og høre. Henning Graabul traadte ind i Kredsen, mørk og alvorlig, der hvilede en synlig Misstemning over ham. Han havde ladet sit Skæg og Haar vokse i den sidste Tid, det skulde næsten hans hele Ansigt og forgræde hans barfle Udsende.

Jes Rølegraver, som dernæst fremstillede sig, lod til at være særdeles vel til Mode. Han havde omstiftet den uheldige Jort med en lang, blankpublet Hellebard og iført sig et inlagt Brystharust, et Bytte fra en eller anden Plyndring, og dog var det hjerken Rustningen eller Hellebarden, som gjorde hans Skønhed saa iøjensaldende i dette Øjeblik, men over Panzeret bar han en lyseslaa Fjølslakaa, kasket med Silberskind, om Halsen en bred Pibetrave, og paa Hovedet en højtrød Fjølsl Baret med en Mængde nebfaldende, krusede Fjer. Derimod var han endnu iført de samme gamle Benklæder, som han havde baaret, før denne livsalige Fjølslid begyndte.

Saaledes klædt, halv Ridder, halv Stodder, men helt Strømmebillede, lod han dog til at være uimodstaaelig i sine Omgivelsers Dine. Han gik ind i Kredsen med lange Skridt, svingende Arme og krumbøjet Ryg, som om Vælden og Herredømmet allerede tyngede paa ham.

Da han kom hen til de to Herremænd, stak han Hellebarden i Jorden, stæmte begge Arme i Siden og betragtede Jangerne med en overmodig og haanlig Mine. Eggert Bugge brast i Latter ved Synet af ham. Jes blev rasede, han hævdede sin knyttede Haand foran den gamle Ridders Ansigt og sagde:

„Gvad Djevlen griner J ad? Ved J forvist, hvor længe det varer, inden jeg faar jer til at græde?“

„Det ved jeg forvist,“ svarede Bugge, „at hvad du har gjort mod os, vil komme til at koste dig mere Blod end mig Taarer.“ Efter disse Ord vendte han ham Ryggen.

Jes tav; ved hans Side stod Henning Graabul og betragtede ham med et ildevarsende Blik, men sagde intet. Rølegraveren vendte sig om mod Jørgen Gram, stillede sig foran ham og vuggede med Hovedet, saa Barretens Fjer viste ned over hans æble Ansigt, idet han sagde:

„Nu nys forleden gjaldt eders Frihed halvtredstindstøbe Daler, i Gaar hundrede, hvad tror J vel, den vil komme til at koste jer i Morgen?“

„Det ved jeg ikke.“

„Gvad agter J da at byde os for den?“